

mim@mim.dk; trhvi@mim.dk
Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Journalnummer – 2023-2267

Den 30. august 2023

Dansk Erhvervs hørings svar til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter m.v.)

Generelle bemærkninger

- *Tidsplan*
Tidsplanen for udmøntningen af producentansvaret gør det i forvejen svært for producenterne at leve op til de krav, der stilles fra 2025. Derfor er det særligt vigtigt, at den ikke forsinkes yderligere. Den tredje bekendtgørelse vil forventeligt blive udstedt i anden halvdel af 2024, som inkluderer udmøntningen af de miljøgraderede bidrag. Dansk Erhverv bemærker, at grundet tidsplanen så vil producenterne ikke kunne nå at tilpasse deres emballagedesign til de graderede bidrag inden producentansvarets ikrafttrædelse den 1. januar 2025.
- *Free-ridere og kommunikation*
Frem mod indførslen af det udvidede producentansvar for emballage vil der være et stort behov for at få så mange producenter til at registrere sig som muligt. Dansk Erhverv, og andre organisationer, har et ansvar ift. at udbrede kendskabet til de nye krav, men myndighedernes kommunikation er helt central i denne forbindelse. Der er behov for omfattende kommunikation fra de relevante myndigheder for at sikre, at så mange af de 41.000 estimerede producenter rettidigt lever op til de fremtidige krav. Derfor opfordrer Dansk Erhverv miljøministeriet til at iværksætte en indsats frem mod primo 2024, hvor producenterne skal registrere sig hos DPA.
- *Tilsyn*
Med henvisning til bemærkningen vedrørende free-riders og kommunikation ovenfor, bemærkes det, at det er en unødigt stor byrde at pålægge de producenter, der registrerer sig både at bære den fulde økonomiske byrde for free-riders og et producentfinansieret tilsyn.

I forhold til tilsyn er det derudover uklart for Dansk Erhverv, hvordan den nye forslået § 9 p stk. 16 skal fortolkes i forhold til producenter og importører, der ikke er medlem af en kollektivordning, men som forsat betaler til Dansk Producentansvar. Disse producenter og importører vil ikke have kendskab til f.eks. transport og behandling af deres emballage, når det bliver til affald. Det er af bemærkningerne ikke tydeligt, hvad producenterne kan forvente at skulle oplyse. Hvis de i forhold til indsamling, transport og behandling blot

skal kunne oplyse, at de er registreret og betaler til Dansk Producentansvar, så er der intet problem. Til gengæld kan de ikke oplyse, hvordan affaldet transporteres, og hvor det behandles, da de ikke ved hvilken kollektivordning, der indsamler deres emballage, når det bliver til affald.

Det er forventningen, at for virksomheder der er medlem af en kollektivordning, kan den kollektive ordning overtage ansvaret for at udlevere oplysninger omkring indsamling, transport for behandling.

For ingen producenter, hverken de producenter der er medlem af en kollektivordning, og dem der ikke er, vil det være muligt at oplyse, hvor den andel af deres emballage, der er blevet til erhvervsaffald, bliver behandlet, da det varetages af private indsamlere. Det er her igen et spørgsmål om, hvordan bemyndigelse forventes anvendt, hvilket ikke er klart fra bemærkningerne.

- Overgangsordninger

I forslaget lægges der op til at indføre en overgangsordning, som tillader kommunalbestyrelserne at udbyde behandling, hvis de selv har behandlingsanlæg til det. Dansk Erhverv er fuldstændig uforstående overfor behovet for indførelse af en sådan overgangsordning. Der forelægger hverken en politisk beslutning, eller forudgående lovændringer som gør dette nødvendigt.

Ved vedtagelse af L153 2021-22 blev det besluttet, at kommuner der ejer anlæg til behandling af genanvendeligt affald, fortsat kan behandle husholdningsindsamlet genanvendeligt affald frem til 1. juli 2027, hvis de er tilmeldt en overgangsordning, og hvis de fra 1. jan er udskilt i særskilte selskaber. I bemærkningerne står der desuden *"Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger eller fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger"*. På den baggrund er der intet krav til indførelsen af en overgangsordning. Ligeledes fremgår det ikke af politiske beslutninger.

Kommunalbestyrelsen skal forsat have mulighed for at behandle affald på deres anlæg, men som det også fremgår af L153 2021-22, så skal de byde på det i lige konkurrence med private. Der er intet til at hindre for, at et sådan udbud laves af de kollektive ordninger, hvor de kommunale anlæg kan byde på opgaven. Hvis der indføres en overgangsordning, vil der etableres en parallelstrøm af affald og en administrativ byrde i forhold til oprettelse af overgangsordningen og ekstra administration i producentansvarsordningen, som ikke vil gavne implementeringen af producentansvaret.

På baggrund af overstående er det Dansk Erhverv klare opfordring, at overgangsordningen for at kommunerne kan udbyde behandling af affald efter 2025, ikke indføres.

I forhold til overgangsordninger for kommunalt indgået kontrakter der løber længere end 1. jan. 2025, ønsker Dansk Erhverv at påpege flere udfordringer. For det første bør ingen kommuner på nuværende tidspunkt kunne indgå kontrakter, der strækker sig længere

end til d. 31. dec. 2024. Kommunalbestyrelser skal ikke frem til april 2024 (hvor bekendtgørelsen om minimumsserviceniveauet forventes i høring) have mulighed for at indgå nye kontrakter, der løber efter 31. dec. 2024. Denne mulighed skal som minimum senest op-høre ved fremsættelse af lovforslaget. Der har siden 2018 været kendskab til indførelse af producentansvaret, og som minimum siden midten af 2022 har der ligget en politisk af-tale i forhold til kravene for indsamling og overlevering af affaldet.

For det andet skal kommunerne ikke kompenseres 1:1, i forhold til de udgifter de har hvis deres kontrakter løber længere end til d. 31. dec. 2024. For kontrakter med udbud af be-handling kan det i en kortere periode accepteres. Kontrakter med behandling har ofte be-grænset længde. For kontrakter med indsamling vil en 1:1 kompensation ikke være i over-ensstemmelse med den politiske aftale, hvori der står:

- *i de tilfælde hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt.*

For kontrakter om indsamling der løber længere end d. 31. dec. 2024, vil kontrakten ikke være indgået på baggrund af det fastsatte basisserviceniveau. Derfor skal der findes en anden måde at fastsætte kompensationen. Dansk Erhverv opfordrer til, at man bruger samme tilgang til beregning, som for kommuner der ikke udbyder indsamlingsopgaven. Det vil sige, at prisen fastsættes på baggrund af den tredjedel af udbuddene med sammen-lignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris. Kom-pensationsbeløbet for de kommuner der ikke udbyder opgaver skal være klar d. 1. jan. 2025, derfor vil det også være muligt at anvende denne fremgang, for de kommuner der har kontrakter, der løber længere end til d. 31. dec. 2024.

- *Godkendelse af kollektive ordninger*
Dansk Erhverv opfordrer på det kraftigste til at der bliver åbent op for at kollektive ordninger godkendes inden den 1. januar 2024 (hvor registreringspligten indtræder) eller som minimum 1. april 2024, så ministeriets oprindelige tidsplan overholdes.
- *Sikkerhedsstillelse*
Kravet om sikkerhedsstillelse kan blive afgørende for eksistensen af de kollektive ordninger pr. 1. januar 2025. Derfor opfordrer Dansk Erhverv til, at man udarbejder bestemmelser i de kommende bekendtgørelser, der både imødekommer behovet for sikkerhed og de kollektive ordningers muligheder i praksis. Der kan hentes inspiration fra nabolande, som har indført ordninger for sikkerhedsstillelse, som både tilgodeser hensyn ift. risici samt er operationelle for de kollektive ordninger.
- *Kommunal indsamling af erhvervsaffald*
Kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald, hvis det i art og mængde svarer til en husholdning. I forbindelse med vedtagelsen af L153 2021-2022 blev det ikke nærmere specificeret, hvad mængde svarende til en husholdning er.

Med nærværende lovforslag er det forslået, at virksomheder der anvender en kommunal indsamlingsordning selv skal ansøge om kompensation. For at ansøge om kompensation er det forventningen, at den affaldsproducerende virksomhed skal angive, hvor mange kg affald der er indsamlet i en given materialekategori. Til modsætning fra virksomheder der anvender en privat affaldsindsamler, kan virksomheder der anvender den kommunale ordningen ikke få oplysninger om deres affaldsmængder. Det vil derfor være umuligt for dem at kende deres affaldsmængder.

Fra Dansk Erhverv er der identificeret to løsninger. Den ene er at kommunen forpligtes til at oplyse virksomhederne om deres affaldsmængder på lige fod med kravene til private indsamlere. Den anden løsning er, at der fastsættes gennemsnitstal for, hvor meget affald en enkelt virksomhed smider ud, og at de affaldsproducerende virksomheder kan anvende dette tal ved ansøgning om kompensation. Hvis det er løsning nr. to, der anvendes, skal der forventeligt laves gennemsnitstal for forskellige erhverv.

Dansk Erhverv opfordrer til, at kommunerne stilles over for de samme krav som de private indsamlere og opfordre derfor til den første løsning.

Udfordringen med angivelse af mængder vil være den samme ved kommunale institutioner, hvor der også skal findes en løsning for fastsættelse af affaldsmængderne. Derudover skal det besluttes, om det er den enkelte institution, der skal søge om kompensation eller om kommunen kan gøre det på vegne af institutionen. Fra Dansk Erhverv anbefaler vi, at det er den enkelte institution for at sikre gennemsigtighed i dataflow.

I forbindelse med kommunal indsamling af erhvervsaffald opstår der også en anden udfordring. Hvis den affaldsproducerende virksomhed selv skal søge kompensation for indsamling og behandling af emballageaffald, når det indsamles via den kommunale ordninger, og dette beløb er tilsvarende det beløb en affaldsproducerende virksomhed får ved brug af en privatindsamler, så skal kommunen ikke kompenseres for indsamlingen af emballageaffaldet. Hvis kommunen bliver kompenseret i forhold til indsamling for denne andel, så vil der blive udbetalt kompensation to gange for den samme mængde emballageaffald. Der skal derfor findes en løsning hvor det ikke er tilfældet.

Den sidste udfordring Dansk Erhverv ønsker at påpege, i forbindelse med kommunal indsamling af erhvervsaffald er, at potentielt skal en affaldsproducerende virksomhed søge om kompensation ved en virksomhed. Det vil ske i det tilfælde, at en producent ikke er medlem af en kollektivordning, men sætter store nok mængder emballage på markedet, til at de får tildelt en kommunen. Det er vurderingen, at sandsynligheden er lille, men teoretisk kan det ske. Hvis det skulle ske, bør der være krav til let adgang til, at den affaldsproducerende virksomhed kan søge kompensation ved den virksomhed, der er blevet tildelt kommunen.

- *Tilbagebetalingsordninger*

Det fremgår af bemærkningerne at ”*Det er hensigten at fastsætte regler om, at gebyret skal nedsættes, hvis producenten eller importøren selv har indsamlet og håndteret emballageaffald i en egen tilbagetagningsordning*”

Dansk Erhverv støtter op om muligheden for, at gebyret nedsættes, hvis producenten selv tilbagetager emballageaffald. Som vi også i tidligere høringssvar har gjort opmærksom på, så ser vi en udfordring det første år, en producent med egen tilbagetagningsordning registreres som producent. Udfordringerne er to ting. For det første skal producenten betale dobbelt det første år, hvor der både betales for at markedsføre emballagen og for at tilbagetage og behandle emballagen. Fra andet år er det forståelse, at det vil udligne sig, da producenten skal kompenseres for det affald, de selv har taget tilbage, og dermed kun betale for den andel af deres markedsførte mængder, de ikke tilbagetager. For det andet indberettes der mængder til Dansk Producentansvar, som medtages i tildelingen, men det er ikke mængder, der skal indsamles via tildelingen, da producenten selv tilbagetager det.

Fra Dansk Erhverv forslår vi en anden registreringsproces for virksomheder med tilbagetagningsordninger. Her er det forslaget, at producenten ved indberetning det første år angiver, hvor stor en andel virksomheden forventer at indsamle på et år i forhold til markedsførte mængder. Det er alene denne andel, der betales producentansvar for, og det er alene denne andel der indgår i tildelingen. Der kan evt. fastsætte en minimumsandel, man skal betale for det første år. Fra andet år er det forventningen, at man kan angive de faktiske tal, og dermed kun betale for den andel, man ikke får indsamlet. Hvert år vil der være en tilpasning, som sker bagudrettet i forhold til om de angivet forventninger til indsamlingen passede.

Specifikke bemærkninger

- *§ 9p, stk. 20*
Det foreslås, at ”kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 18 ikke påklages til anden administrativ myndighed” Dansk Erhverv opfordrer at der laves en klagemulighed, da kommunalbestyrelsen fastsættes gebyrer som har stor indflydelse på producenter og kollektive ordningers økonomi.
- *§9, stk. 14*
Det fremgår af lovforslaget at producenterne skal betale gebyrer til både staten og kommuner for at dække deres omkostninger til oplysning til brugere af emballerede produkter om en række foranstaltninger (1-4). For at sikre en effektiv kommunikation, og at producenterne ikke betaler dobbeltgebyr, så foreslår Dansk Erhverv, at man beskriver de kommunikationsopgaver som hhv. kommuner og stat skal udføre for det angivne gebyr samt en effektiviseringsforpligtelse. Dermed sikres der en målrettet og effektiv kommunikation samtidig med at gebyrets størrelse afgrænses.
- *§9 p, stk. 22*
Det foreslås at miljøministeren kan fastsætte regler i forhold til offentlige myndigheders omkostninger forbundet med engangsplast. I forhold til omkostninger til ”*Indsamling af*

affald fra emballage af engangsplast, der er blevet kasseret i offentlige indsamlingssystemer, og håndtering heraf.”, er det uklart for Dansk Erhverv hvad ”kasseret i offentlige indsamlingssystemer” dækker over.

Hvis det dækker indsamling i eksisterende kommunale indsamlingsordninger (restaffald og serarat indsamling ved husstanden), så er det vel allerede dækket af det udvidet producentansvar (der henvises alene til emballage). Hvis det dækker indsamling af plastik i det offentlige rum, som politisk besluttet i Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, så er det en forståelig tilføjelse. Det kan også dække noget helt tredje.

- Gebyr for den husstandsnaere indsamling af affaldsfraktioner, der indeholder emballageaffald

Det fremgår af s. 134, at: *I overensstemmelse med den politiske aftale er det hensigten at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyret for indsamlingsopgaven på baggrund af udbudspriser for indsamling til det fastsatte minimumsserviceniveau. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke udbyder indsamlingsopgaven, er det hensigten at fastsætte regler om, at fastsættelsen af gebyret skal baseres på den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris. Det er i den forbindelse hensigten at fastsætte regler om, at udgangspunktet kan fraviges i tilfælde, hvor en sådan fastsættelse er uhensigtsmæssig eller umulig, f.eks. fordi der ikke findes sammenlignelige kommunale opgaver og aktiviteter, der er udbudt.*

Dansk Erhverv mener ikke denne beskrevne fravigelse (”er uhensigtsmæssig eller umulig”) flugter med den politiske aftale fra 2020, hvor der står at det skal ske, såfremt det er ”juridisk muligt”:

”i de tilfælde hvor en kommune ikke udbyder indsamlingsopgaven, fastsættes kompensationen med baggrund i den tredjedel af udbuddene med sammenlignelige kommunale indsamlingsordninger og aktiviteter, der har den laveste pris, såfremt det er juridisk muligt”

Dansk Erhverv henviser i øvrigt til høringssvaret fra VANA.

Hvis der er spørgsmål eller behov for uddybning, står vi selvfølgelig til rådighed.

Med venlig hilsen

Andreas Hastrup Clemmensen
Chefkonsulent

Marianne Ladekarl Thygesen
Chefkonsulent